

MVO-bijlage Jaarverslag DNB 2013

Inhoud:

1	Inleiding	I
2	Managementaanpak	I
3	Stakeholderdialoog	I
4	Over dit verslag	2
5	Tabellen met personeelsgegevens	4
6	Overzicht en toelichting meldingen integriteit & compliance	7
7	Gegevens milieu en toelichting beleid en activiteiten	8
8	Overzicht met doelstellingen en bereikte resultaten 2013	12
9	GRI G4-tabel	15
	Assurance-rapport	20

1. Inleiding

Deze MVO-bijlage bij het Jaarverslag DNB 2013 vormt samen met (een deel van) hoofdstuk 5 van het jaarverslag het MVO Jaarverslag 2013. Met dit jaarverslag wil de Nederlandsche Bank (DNB) haar stakeholders informeren over haar maatschappelijke rol. Daarbij legt zij verantwoording af over haar activiteiten op economisch, sociaal en ecologisch gebied. Op basis van een (periodieke) stakeholderdialoog zijn de materiële onderwerpen in kaart gebracht waarover wordt gerapporteerd.

2. Managementaanpak

Het MVO-beleid van DNB (en de -verslaggeving) wordt jaarlijks vastgesteld door de directie. Het wordt breed gedragen door de organisatie en ondersteund door inhoudelijke experts op deelgebieden. Deze deelgebieden zijn opgenomen in de reguliere bedrijfsprocessen, waarbij de besluitvorming in de lijn is belegd. De MVO-coördinator zorgt in samenspraak met de MVO-stuurgroep voor de inhoudelijke en procesmatige ondersteuning en begeleiding. Via de jaarlijkse planning- en control-cyclus wordt de voortgang van de activiteiten op economisch, ecologisch en sociaal gebied gemonitord. De rapportage hierover is te vinden in de desbetreffende hoofdstukken van het Jaarverslag DNB 2013. DNB maakt vanuit gelijkheidsprincipes in beloning, monitoring en rapportage geen onderscheid in m/v, etnische achtergrond, geloofsovertuiging, geaardheid en andere categorieën medewerkers.

3. Stakeholderdialoog

In de tabel hieronder is schematisch weergegeven welke structurele vormen van stakeholderdialoog DNB toepast, wat de uitkomsten zijn en hoe DNB hiermee omgaat. Daarnaast houdt DNB een periodieke stakeholderdialoog over haar MVO-beleid en -verantwoording.

Op basis van recente stakeholderdialogen, gehouden in de periode oktober-december 2013, zijn de materiële onderwerpen in kaart gebracht waarover in dit verslag wordt gerapporteerd (zie paragraaf 5.3.1 van het Jaarverslag DNB 2013). Hieruit blijkt dat de kerntaakgerelateerde MVO-onderwerpen als meest materieel worden gezien.

Stakeholders	Dialogovorm	Uitkomsten	Follow-up DNB
Medewerkers	Tevredenheids-onderzoek (jaarlijks)	Algemene tevredenheid boven benchmark; efficiency kan nog beter.	Werkgroep gestart voor nader onderzoek en verbeteringsvoorstellen.
Publiek	Reputatiemeting onder 'financial citizens' (1x per kwartaal)	Gemiddelde reputatiescore 2013: 63,9 (2012: 65).	Onze strategie/ambities verder in praktijk brengen en hierin zichtbaar (open, transparant) zijn.
Aanbieders en gebruikers betalingsverkeer	Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB) (2x per jaar) en werkgroepen	<ul style="list-style-type: none"> - Na DDOS aanvallen robuustheid betalingsverkeer geanalyseerd. Betalingsverkeer is robuust met enkele verbeterpunten. - Uit bereikbaarheidsmonitor blijkt dat de consumenten en MKB tevreden zijn over bereikbaarheid betaaldiensten. 	<ul style="list-style-type: none"> - MOB monitort verdere verbetering robuustheid. - MOB onderzoekt blijvende bereikbaarheid gelduitgifteautomaten.
	Nationaal Forum SEPA-migratie (NFS), (2x per jaar) en Task Force SEPA Nederland (6x per jaar)	Nationaal migratieplan.	Een goede en tijdige overstap van alle partijen vereist dat het programmabureau van het NFS afspraken entameert en de uitvoering daarvan monitort.
Otsi's*	Jaarlijks stakeholder-onderzoek (enquête onder 300 otsi's en verdiepende gesprekken met besturen van 17 grote otsi's)	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht indringender en vasthoudender geworden. - Toezicht heeft positieve invloed op risicomangement van otsi's. - Versterking op onderdelen mogelijk (zie follow up). 	<ul style="list-style-type: none"> - Nadrukkelijker dialoog aangaan over topisico's van instellingen. - Nadrukkelijker aangeven wanneer en bij welk effect DNB tevreden is. - Aansprekender communiceren.
Branche-organisaties van otsi's*	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijk overleg met afzonderlijke brancheorganisaties (3 à 4x per jaar); - Panelbijeenkomsten over begroting en verantwoording (2x per jaar) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aankondiging en uitleg nieuwe regelgeving. - Acceptabele toezichtkosten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretatie en toepassing regelgeving. - Effectief en efficiënt inrichten van toezichtaanpak.

*Otsi = Onder toezicht staande instelling

4. Over dit verslag

Met het Jaarverslag 2013 heeft DNB de verslaggeving verder geïntegreerd, door de MVO-verslaggeving volledig te integreren met het hoofdstuk waarin verantwoording wordt afgelegd over de kerntaken, resulterend in het hoofdstuk Verantwoording. Het vorig jaarverslag – Jaarverslag DNB 2012 – is uitgebracht op 13 maart 2013 en is eveneens te vinden op www.dnb.nl onder Publicaties.

DNB rapporteert over haar MVO-beleid en de uitvoering hiervan volgens de nieuwe versie van de verslaggevingsrichtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI G4), die in mei 2013 is gelanceerd en verplicht wordt per 1 januari 2015 (zie GRI G4-tabel, paragraaf 9). Ook bekijkt DNB in hoeverre het raamwerk

van het International Integrated Reporting Committee (IIRC) toepasbaar is in de ontwikkeling naar geïntegreerde verslaggeving.

Naast GRI G4 indicatoren past DNB ook relevante indicatoren uit de pilot-versie van het Publieke agentschappen (PA) sectorsupplement toe.

Als centrale bank en toezichthouder is DNB een publieke instelling.

Daarom hebben wij alle PA-indicatoren uit het Publieke agentschappen sector supplement toegepast, met uitzondering van PA 8, 9 en 10. Verder zijn enkele indicatoren uit het Financiële sector (FS) supplement van het GRI gebruikt die relevant zijn voor de organisatie. De andere indicatoren zijn niet materieel dan wel niet van toepassing, omdat DNB geen klanten en geen financiële producten met winsttoegemerk heeft. Voor relevante financiële informatie verwijzen wij naar de jaarrekening in het Jaarverslag DNB 2013. De informatie in het MVO-verslag heeft betrekking op het verslagjaar 2013 (1 januari tot en met 31 december), met uitzondering van de milieudata. De verslagperiode voor de CO₂-voetafdruk van DNB loopt van het vierde kwartaal 2012 tot en met het derde kwartaal 2013.

De reden is dat de milieugegevens uit het vierde kwartaal van 2013 nog niet beschikbaar waren toen het Jaarverslag DNB 2013 ter perse ging.

De kwantitatieve data van het personeel en de financiële resultaten, die in het Jaarverslag DNB 2013 zijn opgenomen, zijn verzameld via het financiële datamanagementsysteem en het personeelsdatamanagementsysteem.

De betrouwbaarheid van dit verslag – inclusief de data – wordt getoetst door de interne accountantsdienst van DNB, alvorens het verslag aan de externe accountant wordt voorgelegd.

Invloedssfeer en reikwijdte

De onderwerpen waarover DNB rapporteert vallen onder een interne of een externe invloedssfeer. Grofweg kunnen alle aan de bedrijfsvoering gerelateerde onderwerpen onder de interne invloedssfeer worden geschaard, en alle kerntaakgerelateerde onderwerpen onder de externe invloedssfeer. De externe invloedssfeer voor de kerntaak toezicht betreft (het beleid van) alle onder toezicht staande instellingen, en voor betalingsverkeer alle partijen die betrokken zijn bij het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer en de bankbiljettendistributie – van gebruiker tot aanbieder van betalingsverkeerdiensten. Als het gaat om monetair beleid is DNB onderdeel van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB); deze kerntaak valt dus onder de invloedssfeer van het ESCB. De beleggingen van DNB vallen onder de interne invloedssfeer van DNB.

DNB heeft geen dochterondernemingen en alle DNB-locaties zijn 100% eigendom. Onze leveranciersgegevens vallen buiten de scope van dit jaarverslag. Bij de berekening van de CO₂-uitstoot is het energieverbruik (gas, elektriciteit en diesel voor verwarming) van alle DNB-locaties meegenomen. Ook de CO₂-uitstoot door woon-werkverkeer, zakelijk vervoer en goederenvervoer is organisatiebreed gerapporteerd. Alle data zijn gebaseerd op berekeningen (geen schattingen), tenzij anders vermeld.

Transparantie

DNB doet jaarlijks mee aan de Transparantiebenchmark van het ministerie van Economische Zaken. De ambitie van DNB is dat zij zich kan meten met vooroplopende overheidsinstellingen in Nederland. Ook kijkt zij naar best practices in de private sector (banken, verzekeraars, pensioenfondsen). In de Transparantiebenchmark 2013 is DNB geëindigd op plaats 38 (in 2012 op plaats 55).

Verificatie

Om een objectieve en onafhankelijke toetsing te waarborgen, heeft DNB aan Deloitte Accountants B.V. gevraagd het MVO Jaarverslag 2013 te beoordelen. Doel van deze opdracht was het verstrekken van een beperkte mate van zekerheid dat het MVO Jaarverslag 2013 geen afwijkingen van materieel belang bevat en dat het is opgesteld in overeenstemming met de GRI G4-richtlijnen.

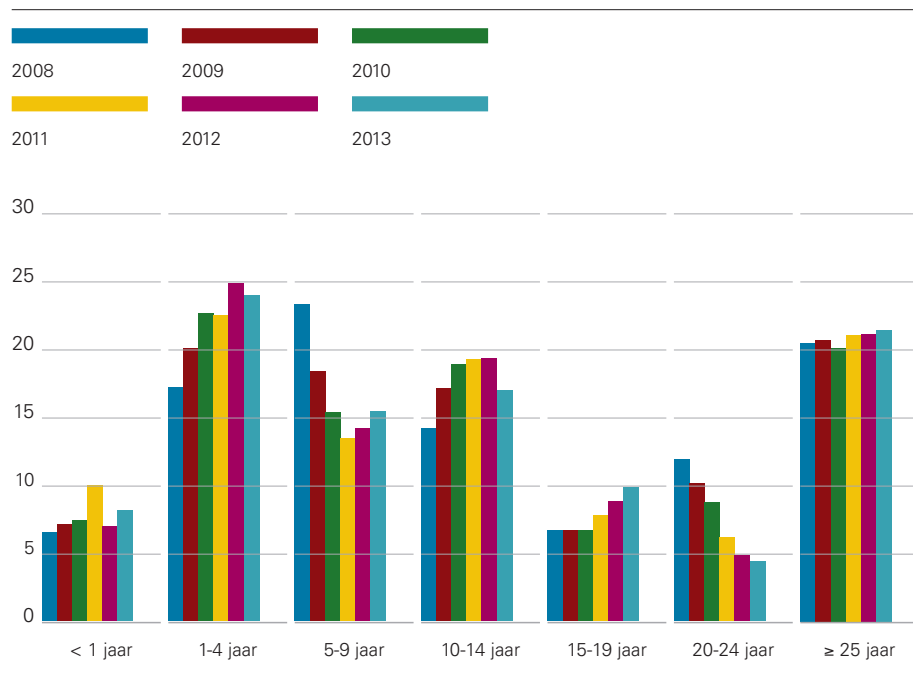
Deloitte Accountants B.V. heeft een goedkeurende beoordelingsverklaring afgegeven die is opgenomen op pagina 20.

Reacties op dit verslag kunt u sturen naar mvo@dnb.nl.

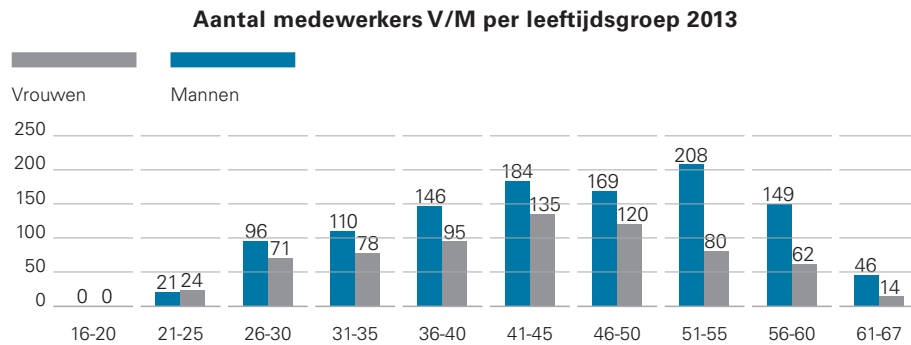
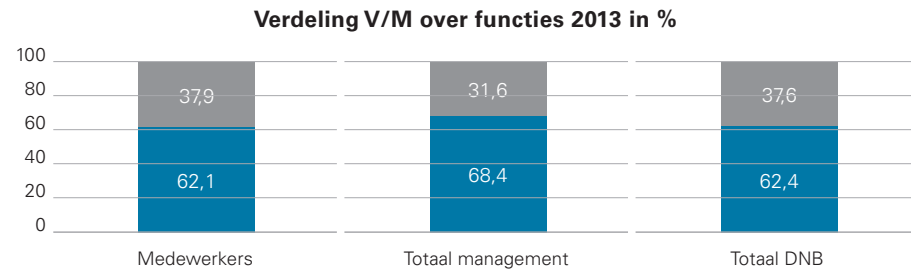
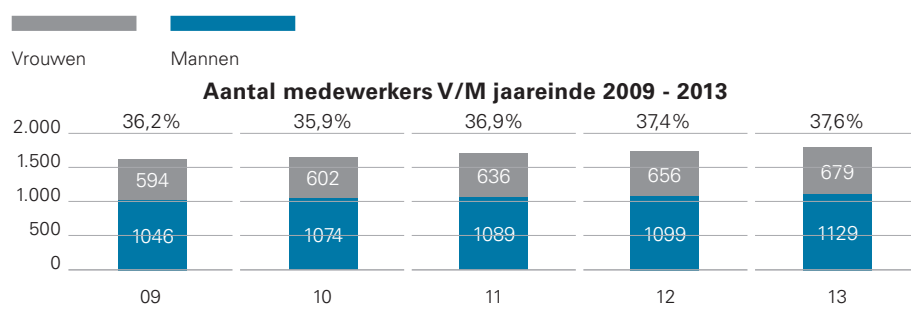
5. **Tabellen met personeelsgegevens**

Personeelsopbouw naar dienstjaren

Procenten

V/M in cijfers

Kerncijfers 2013 per einde jaar

Aantal medewerkers		1808
Aantal medewerkers fte		1659
DNB % vrouwen		37,6
Medewerkers % vrouwen		37,9
Directie % vrouwen		20,0
Divisiedirecteuren % vrouwen		30,8
Afdelingshoofden % vrouwen		27,4
Sectiehoofden % vrouwen		43,5
Ziekteverzuim %		2,88
Opleidingskosten realisatie (EUR)	82,3%	5.500.164
Opleidingskosten budget (EUR)		6.679.251

Instroom V/M 2013

Totaal	V	M	% V	% M
154	67	87	43,5	56,5

Uitstroom V/M 2013

Totaal	V	M	%V	%M
100	44	56	44,0	56,0
Detacheringen vanuit buitenland bij DNB				46 2
Gemiddelde leeftijd DNB 2009				44,3
Gemiddelde leeftijd DNB 2010				44,2
Gemiddelde leeftijd DNB 2011				44,3
Gemiddelde leeftijd DNB 2012				44,6
Gemiddelde leeftijd DNB 2013				44,2
Gemiddelde leeftijd in dienst				34,2
Gemiddelde leeftijd uit dienst				44,2

Reden uit dienst 2013

Eigen verzoek	45
Beëindiging overeenkomst	24
Einde tijdelijk dienstverband	13
(Pre)pensioen	12
Reorganisatie	4
Arbeidsongeschikt	0
Overlijden	2
Totaal	100

V/M-diversiteit (ultimo jaar)*

Functie	Streef % V					Realisatie
	2013	Dec. 2009	Dec. 2010	Dec. 2011	Dec. 2012	Dec. 2013
Directie	25	25	25	20	20	20
Divisiedirecteur	25	25	33	33	31	31
Afdelingshoofd	30	15	22	23	25	27
Sectiehoofd	40	43	41	40	37	44

*) inclusief gedetacheerden

Aantal medewerkers (ultimo jaar)

	2009	2010	2011	2012	2013
Mannen	1.046	1.074	1.089	1.099	1.129
Vrouwen	594	602	636	656	679
Totaal	1.640	1.676	1.725	1.755	1.808
% Vrouwen in totaal	36,2	35,9	36,9	37,4	37,6
Groei DNB in %	1,6	2,2	2,9	1,7	3,0

6. Overzicht en toelichting meldingen integriteit & compliance

Meldingen ivm regeling

Melding	2013	2012
Onafhankelijkheid	160	235
Privé-beleggingstransacties	813	462
Interne klachten	1	1
Klachtenregeling voor externen	4	1
Integriteitsincidenten, totaal	44	35
waaronder:		
– Zorgvuldig omgaan met informatie	27	18
– Overtreding Regeling privé-beleggingstransacties	8	3
– Medewerker met risicovolle functie heeft financiële problemen	0	3
– Ongewenste omgangsvormen	1	1
– Overige	8	10
Vragen van medewerkers	713	580

Bij alle meldingen is beoordeeld of de activiteiten, belangen en geschenken in lijn waren met de criteria van de regeling. In vijf van de 75 gevallen is geen dispensatie verleend voor een nevenactiviteit (2012: zeven van de 106). In die gevallen is beoordeeld dat de nevenfunctie zou conflicteren met de functie bij DNB. In zes gevallen (2012: zeven) waarin een medewerker voornemens was een functie buiten DNB te aanvaarden, is bepaald om conform de daarvoor geldende regelingen eerst een afkoelingsperiode te hanteren, om (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen. Verder waren er tien gevallen van (mogelijk) tegenstrijdige belangen (2012: elf), waarbij speciale afspraken zijn gemaakt. Ten slotte is in dertien van de zestig gevallen aangegeven dat men een geschenk of uitnodiging niet aannam (2012: dertien van de 102). Vanwege het verbeterde beursklimaat is het aantal privébeleggingstransacties toegenomen van 462 (2012) naar 813. De toename van incidenten in de categorie 'zorgvuldig omgaan met informatie' is voornamelijk veroorzaakt door 18 meldingen van een verkeerde adressering van (externe) e-mails en brieven. Inmiddels zijn er, in samenwerking met de Informatiebeveiligingscoördinator, maatregelen getroffen om verkeerde adressering van e-mails te voorkomen. Deze maatregelen lijken effect te hebben.

Het niet naleven van vereisten uit Regeling door 8 medewerkers betrof zowel insiders als non-insiders. Zij verrichtten ongeoorloofde transacties (verkoop van gegrandfatherde effecten zonder toestemming van C&i). Tegen de overtreders is sanctionerend opgetreden.

Meer informatie over het integriteitsbeleid, managementaanpak, gedragscode, bijbehorende regelingen en procedures (incl. klachtenprocedures) is te vinden op www.dnb.nl (Over DNB/Integriteit).

7. Gegevens milieu en toelichting beleid en activiteiten

Gegevens CO₂-emissies

CO ₂ -emissies	2013 ¹ (in ton)	2012 ^{2,3}
Energie	4.412 ⁴	8.972
- Ingekochte elektriciteit	1.524	6.536
- Ingekochte groene elektriciteit	158	0
- Aardgas voor verwarming	2.637	2.373
- Diesel voor energievoorziening	93	63
Woon-werkverkeer	2.149	2.067
- Openbaar vervoer	830	806
- Personenwagens	1.319	1.261
Zakelijk verkeer	1.763	1.733
- Personenwagens	400	391
- Vliegreizen	1.363	1.342
Goederen- en personenvervoer	55	85
- Personenwagens voor personenvervoer	23	25
- Vrachtwagens voor goederenvervoer	32	60
Totaal CO₂	8.379	12.857
Compensatie door inkoop van CO ₂ -credits	4.641	7.494
Totaal CO₂-uitstoot	3.738	5.363
Aantal fte ⁵	1.659	1.625
CO₂ per fte	2,3	3,3

1 De verslagperiode 2013 loopt van 1 oktober 2012 tot en met 30 september 2013.

2 De verslagperiode 2012 loopt van 1 oktober 2011 tot en met 30 september 2012.

3 De cijfers van rapportageperiode 2012 zijn gecorrigeerd. Aanleiding is dat er vanaf rapportageperiode 2013 voor is gekozen om het brandstofverbruik door zakelijk verkeer met leaseauto's, woon-werkverkeer met leaseauto's en goederen- en personenvervoer te specificeren in

dieselverbruik en benzineverbruik. Voor de totale CO₂-uitstoot in rapportageperiode 2012 heeft deze correctie per saldo geen gevolg (totale CO₂-uitstoot 2012 vóór correctie: 5.363 ton).

4 Sinds 1 januari 2013 wordt het DNB-pand in Apeldoorn verhuurd. Het energieverbruik van deze locatie wordt per 1 januari 2013 dan ook niet langer toegekend aan de CO₂-uitstoot van DNB.

5 Het aantal FTE's betreft het aantal actieve FTE's in rapportageperiode, exclusief detacheringen.

Milieubeleid

Sinds 2009 heeft DNB een milieubeleid dat gericht is op 50% vermindering van de CO₂-uitstoot ten opzichte van basisjaar 2007. In het verslagjaar heeft DNB haar milieubeleid aangescherpt: vanaf 2014 zal DNB klimaatneutraal zijn door inkoop van groene stroom en compensatie van de resterende CO₂-uitstoot.

Deze aanscherping resulteert erin dat vanaf deze verslagperiode de hoeveelheid in te kopen CO₂-credits bepaald zal worden op basis van het feitelijk verbruik in de verslagperiode, lopende van het vierde kwartaal van een kalenderjaar tot en met het derde kwartaal van het opvolgende kalenderjaar.

Milieuzorg 2013

Voor drie afdelingen met veel impact op het milieu hanteert DNB een ISO 14001- gecertificeerd milieumanagementsysteem. In oktober 2013 heeft de hercertificering van dit systeem plaatsgevonden. Daarmee is aangetoond dat

DNB milieuzorg voor deze afdelingen op een professionele manier heeft verankerd in de bedrijfsvoering. Uitgangspunten van de milieuzorg van DNB zijn het voldoen aan wet- en regelgeving, het beheersen van milieurisico's en het streven naar continue verbetering van de milieuprestaties van de organisatie. De naleving van deze uitgangspunten wordt gemonitord via audits, waarbij de milieuprestaties worden gemonitord met de milieubarometer van Stimular.¹ Periodiek vindt een evaluatie van de behaalde resultaten plaats.

Energieverbruik 2013

Voor haar energievoorziening gebruikt DNB elektriciteit, aardgas en diesel. Tijdens onderhoud, renovatie en aanpassingen aan de gebouwen kijkt DNB naar mogelijkheden om de CO₂-uitstoot te verminderen.

Sinds 2013 koopt DNB groene electriciteit in. CO₂-uitstoot door verbruik van aardgas en diesel compenseert DNB door aankoop van CO₂-credits waaraan de Gold Standard is toegekend.

Vermindering CO₂-uitstoot²

DNB heeft in de verslagperiode als doel om een 50% kleinere CO₂-voetafdruk te realiseren ten opzichte van basisjaar 2007. Dit doel is ruimschoots gerealiseerd: de netto CO₂-uitstoot van DNB was in de verslagperiode 74% lager dan in het basisjaar. Mede door de inkoop van groene stroom in 2013 is de CO₂-uitstoot ten opzichte van de vorige verslagperiode significant gedaald.

Groene mobiliteit

In 2013 is een onderzoek gestart naar een nieuw leasebeleid op basis van een beloningsbenchmark (uitgangspunt was marktconformiteit). Uit de beloningsbenchmark bleek dat het in de markt niet gebruikelijk is om als arbeidsvoorwaarde een auto ter beschikking te stellen aan (een groep) medewerkers. Dit is in principe wel gebruikelijk vanaf het niveau van afdelingsmanagement (gelijk aan de DNB-leaseregeling). Dit leidde tot de conclusie dat er geen legitiem doel of noodzaak (mobiliteit of arbeidsvoorwaarde) is voor een leaseauto. Daarbij sluit de verstrekking van de leaseauto – hoe zuinig en schoon ook – niet aan bij de CO₂-reductie die DNB in haar MVO-beleid beoogt. De directie heeft daarom in september 2013 besloten om voortaan alleen nog een leaseauto toe te kennen aan het management vanaf het niveau van afdelingshoofd. De bestaande gebruiksrechten op een leaseauto worden gerespecteerd.

Groene ICT: duurzame innovatie

Het beleid van de afdeling ICT is gericht op het duurzaam leveren van ICT-dienstverlening, van aanschaf tot afvoer. Via stichting 'Close the Gap' krijgt afgevoerde DNB-apparatuur een tweede leven. Bij de aanschaf van nieuwe ICT-middelen wordt zowel het milieubeleid van DNB gevolgd als het overheidsbeleid op dit gebied. Tijdens de levensduur is nu ook inzicht in het energieverbruik van apparatuur. In het innovatietraject van ICT is in het verslagjaar gestart met een zogenoemde pilot iBabs, die als doel heeft papierloos te vergaderen. Daarnaast loopt de pilot Greenprint, gericht op bewust besparen op

¹ <http://www.milieubarometer.nl>

² In basisjaar 2007 is de netto CO₂-uitstoot vastgesteld op 14.143 ton. In het huidige rapportagejaar bedraagt dit 3.738 ton CO₂. Voor rapportagejaar 2012 is de netto CO₂-uitstoot vastgesteld op 5.363 ton.

printoutput. Nieuwe initiatieven voor milieubesparing zijn ingebracht in het innovatietraject en staan op de planning voor 2014.

Optimaal (her)gebruik materialen

Afgekeurde geldboxen worden als granulaat gerecycled. In 2013 betrof dit 284 geldboxen die tot granulaat zijn verwerkt en 85 stuks die zijn gereviseerd en hergebruikt door DNB. Zegels (verzegeling van transport- en opslagunits voor bankbiljetten en munten) worden eveneens gerecycled, wat 920 kilo grondstof opleverde in 2013. Verder is in 2013 in totaal 126.362 kg vernietigd waardepapier afgevoerd. Deze afvalstroom wordt verbrand, waarbij uit de verbranding energie wordt opgewekt.

Ter voorkoming van onnodige delving zet DNB actief in op muntenruil. Met Finland heeft een muntenruil plaatsgevonden van dertig miljoen munten van vijf eurocent tegen twee miljoen munten van twee euro en 1,9 miljoen munten van één euro. Verder heeft Nederland in 2013 vijftien miljoen munten van twee cent en vijftien miljoen munten van twee euro geleverd aan Oostenrijk.

Gegevens energieverbruik

	Einheid	2013 ⁸	2012 ^{9,10}	CO ₂ -parameter
Energie				
Ingekochte elektriciteit	kWh	3.349.438	14.365.114	0,455 kg CO ₂ / kWh
Ingekochte groene elektriciteit	kWh	10.533.742 ¹¹	0	0,015 kg CO ₂ / kWh
Aardgas	m ³	1.440.862	1.300.077	1,83 kg CO ₂ / m ³ gas
Diesel voor energievoorziening ¹²	liter	29.788	20.007	3,13 kg CO ₂ / liter diesel
Woon-werkverkeer				
Openbaar vervoer	km	12.761.597	12.405.626	0,0650 kg CO ₂ / km
Personenwagen	km	6.280.575	6.014.255	0,210 kg CO ₂ / km
Zakelijk verkeer				
Personenwagens (zakelijke kilometers privéwagens) km		474.789	494.014	0,210 kg CO ₂ / km
Personenwagens (leaseauto's benzine)	liter benzine	82.965	89.470	2,78 kg CO ₂ / liter
Personenwagens (leaseauto's diesel)	liter diesel	21.968	12.039	3,14 kg CO ₂ / liter
Vliegvluchten regionaal (< 700 km)	km	1.142.676	1.217.841	0,270 kg CO ₂ / personen km
Vliegvluchten Europa (< 2500 km)	km	1.664.230	1.744.580	0,201 kg CO ₂ / personen km
Vliegvluchten mondiaal (>2500 km)	km	5.368.172	4.944.932	0,134 kg CO ₂ / personen km
Goederen- en personenvervoer				
Personenwagens voor personenvervoer	liter benzine	8.196	8.961	2,78 kg CO ₂ / liter
Vrachtwagens voor goederenvervoer	liter diesel	10.181	18.998	3,14 kg CO ₂ / liter

8 De verslagperiode 2013 loopt van 1 oktober 2012 tot en met 30 september 2013.

9 De verslagperiode 2012 loopt van 1 oktober 2011 tot en met 30 september 2012.

10 De cijfers van rapportageperiode 2012 zijn gecorrigeerd. Aanleiding is dat er vanaf rapportageperiode 2013 voor is gekozen om het brandstofverbruik door zakelijk verkeer met leaseauto's, woon-werkverkeer met leaseauto's en goederen- en personenvervoer te specificeren in dieselverbruik en benzineverbruik.

11 Per 1 januari 2013 wordt elektriciteit groen ingekocht. Dit cijfer is dan ook opgebouwd uit de werkelijke verbruiken die zijn vastgesteld voor Q1, Q2 en Q3 2013.

12 Gebaseerd op het geleverde aantal liters dieselolie.

8. Overzicht met doelstellingen en bereikte resultaten 2013

MVO-onderwerp	Doelstelling 2013 e.v.	Acties en bereikte resultaten 2013*	Hoofdstuk/ paragraaf JV; par. MVO-bijlage
MVO in de kerntaken			
Verantwoord beleggen (VB) in aandelen	DNB volgt ontwikkelingen op het gebied van VB-producten om te bezien of een groter deel van de aandelenportefeuille hieraan kan gaan voldoen.	Markt onderzoek gedaan naar beschikbaarheid van MVO-beleggingsfondsen. Mede o.b.v. resultaat hiervan directiebesluit om een traject te starten waarbij DNB een eigen beleggingsrekening inricht voor passief beheer van haar aandelen, conform haar MVO-beleid.	5.6.3 (laatste alinea)
Circulatie bankbiljetten efficiënter én milieuvriendelijker	Blijven inzetten om marktpartijen zoveel mogelijk zelf de geschikte bankbiljetten te laten recirculeren.	Aantal bij DNB afgestorte bankbiljetten met 40 mln gedaald t.o.v. 2012.	5.2.3 (alinea 2)
Toegankelijk, bereikbaar en veilig betalingsverkeer	Bereikbaarheidsmonitor 2013 publiceren. Factsheet 'Toegankelijke websites voor internetbankieren' (i.s.m. stakeholders) opstellen en publiceren.	Bereikbaarheidsmonitor 2013 gepubliceerd. Werkgroep Toegankelijkheid en Bereikbaarheid heeft themabijeenkomst. Toegankelijkheid online bankieren bij DNB georganiseerd; resultaten bijeenkomst zijn aan het MOB aangeboden. Extra aandacht voor SEPA-overschrijvingsformulier. Inventarisatie en monitoring toegankelijkheidsaspecten in het kader van migratie naar SEPA.	5.2.3 (alinea 3)
Toezicht op governance, beloningsbeleid, houdbaarheid bedrijfsmodellen, gedrag&cultuur incl. beloningsbeleid bij onder toezicht staande instellingen (otsi's)	Instellingen die qua governance zo zijn ingericht en functioneren dat prudentiële risico's beheerst worden; expliciete aandacht voor de combinatie van structuur, werking én gedrag.	Vervolgonderzoek uitgevoerd bij vijf instellingen. Voortzetting onderzoek naar de implementatie van een beheerst beloningsbeleid. Nieuw onderzoek verricht bij trustkantoren naar de wisselwerking tussen gedrag, bedrijfscultuur en integriteit.	5.2.4 (laatste alinea)
Kennisoverdracht			
Financiële educatie	Uitwerking ontwerp voor inrichting nieuw Bezoekerscentrum	17000 bezoekers ontvangen in Bezoekerscentrum DNB. Definitief ontwerp gereed van gebouw waarin nieuw bezoekerscentrum van DNB komt.	5.7.1 (alinea 1)
Technische samenwerking	D.m.v. training en kennisuitwisseling werken aan versterking van financiële en institutionele ontwikkeling van collega-centralebanken en toezichthouders uit met name de 12 kiesgroeplanden die Nederland vertegenwoordigt in het IMF en de Wereldbank. Kiesgroeplanden tevreden over ondersteuning door DNB met als resultaat dat alle kiesgroeplanden lid blijven van de Nederlandse kiesgroep, ondanks de uitbreiding met België en Luxemburg.	Alle kiesgroeplanden bleven lid van de met België en Luxemburg uitgebreide kiesgroep. Academic course georganiseerd in opdracht van DNB door Duisenberg School of finance. In België en Luxemburg gesprekken gevoerd om hen ook TS te laten verlenen aan de kiesgroep; Luxemburg maakt aanstalten een TS-programma op te zetten.	5.7.2 (alinea 1)
Duurzame bedrijfsvoering			
Vermindering CO ₂ -uitstoot, milieuzorg en energieverbruik	50% kleinere CO ₂ -voetafdruk in 2013 t.o.v. basisjaar 2007 (reductie oa via groene inkoop van gas en elektriciteitsverbruik; groen Ict programma (zie groene ICT) en groen mobiliteitsprogramma (zie groene mobiliteit)	Gerealiseerd (CO ₂ -voetafdruk in 2013 74% lager dan basisjaar 2007).	5.8.4 (alinea 1); MVO-bijlage par. 7 (alinea 6)

MVO-onderwerp	Doelstelling 2013 e.v.	Acties en bereikte resultaten 2013*	Hoofdstuk/ paragraaf JV; par. MVO-bijlage
Groene mobiliteit	Implementeren van beperking autokeuze tot maximale CO ₂ -uitstoot. Onderzoek t.b.v. nieuw leasebeleid (o.b.v. een beloningsbenchmark) waarbij het mobiliteitscriterium wordt verlaten.	Gerealiseerd.	5.8.4 (aline 2); MVO-bijlage par. 7 (aline 5)
Groene ICT	Minimaal twee trajecten starten die mede milieubesparing als oogmerk hebben.	Start pilot iBabs (papierloos vergaderen) en pilot Greenprint (besparen op printoutput).	MVO-bijlage par. 7 (aline 6)
Duurzaam inkopen	Ontwikkelen nieuw inkoopbeleid. Structureel toepassen en monitoren van beschikbare sociale criteria van Agentschap NL zo mogelijk. Blijven volgen van overheidsbeleid en marktontwikkelingen. Blijven meten van resultaten.	Nieuw inkoopbeleid ontwikkeld (vanaf 1 jan. 2014 van kracht). Duurzaamheidscriteria van AgentschapNL zoveel mogelijk toegepast. Naast milieucriteria ook sociale criteria van AgentschapNL toegepast voor zover relevant.	5.8.5 (aline 2)
Sociaal beleid			
Diversiteit van medewerkers	30% vrouwen op managementposities.	Gerealiseerd (32%).	5.8.2 (aline 7); MVO-bijlage par. 5
	Verbeterpunten sociale veiligheid worden geïmplementeerd.	Deels gerealiseerd (Belevingsmonitor C&i in januari 2014 uitgevoerd), implementatie overige verbeterpunten loopt door in 2014.	5.8.3 (aline 3)
	Implementatie aanvullende maatregelen meer vrouwen op managementposities.	Gerealiseerd.	5.8.2 (aline 7)
	Actualisering diversiteitsbeleid, start implementatie maatregelen.	Nog niet gerealiseerd, onderhanden (loopt nog).	
Ontwikkeling en inzet van medewerkers	Onderzoek naar permanente educatie	Gerealiseerd en in 2013 ingevoerd (DNB Academie).	5.8.2 (aline 4) 5.8.2 (aline 1)
	Start implementatie visie op 'beste mensen'.	Gerealiseerd (visie is door directie goedgekeurd en wordt als kader gebruikt voor HR-beleid en -instrumenten).	5.8.2 (aline 6)
	Start tweede traineeship incl. uitwisseling met AFM.	Gerealiseerd.	5.8.2 (aline 5)
	Planning activiteiten Management Development gereed.	Gerealiseerd.	
	Modules ontwikkeld voor resultaatgericht sturen, diversiteit in teams, organisatie en besturing; nieuwe managers volgen deze modules. Gewijzigde PM-systematiek wordt toegepast	Niet gerealiseerd; doorgeschoven naar 2014 vanwege te weinig capaciteit.	5.8.2 (aline 10) 5.8.2 (aline 4)
Opzetten DNB Academie, start in 2013	Gerealiseerd.		

MVO-onderwerp	Doelstelling 2013 e.v.	Acties en bereikte resultaten 2013*	Hoofdstuk/ paragraaf JV; par. MVO-bijlage
Werken bij DNB	Uitvoeren van het medewerkers- tevredenheidsonderzoek; algemene tevredenheid medewerkers blijft tenminste gelijk.	Gerealiseerd (stijging van 7,6 naar 7,7).	5.8.2 (alinea 8)
	Score Top Employers tenminste gelijk aan 2012.	Deels gerealiseerd.	5.8.2 (alinea 11)
	Opstellen vernieuwd ARBO-beleid.	Gerealiseerd.	5.8.2 (alinea 2)
	Werven van 50 extra nieuwe medewerkers bij toezicht.	Gerealiseerd.	
	Uitvoering geven aan de contouren van de nota 'toekomstbestendige arbeidsvoorwaarden'. Implementatie SPP.	Gerealiseerd (nota is door directie behandeld; uitgangspunten zijn vastgesteld en worden als kader gebruikt) Gerealiseerd (pilot heeft plaatsgevonden; divisies zetten dit instrument op eigen initiatief in overleg met P&o in wanneer nodig bevonden).	5.8.2 (alinea 12)
Arbo	Veiligheidsbeleid opstellen voor werken met derden.	Niet gerealiseerd, nog in concept.	
	Opstellen van een ouderenbeleid voor 50+ (minder fysieke belasting, meer taakrotatie en employability).	Gerealiseerd.	5.8.2 (alinea 13)
	Kennis uitwisselen over veilig werken in de chartale keten.	Gerealiseerd (informatieuitwisseling met andere centrale banken over veilige verwerking van bankbiljetten die - uit voorzorg tegen diefstal uit geldautomaten - met inkt ongeschikt zijn gemaakt.m.v. zgn. plofkoffers).	5.2.3 (alinea 6)
Integriteit	Ontwikkelen integere cultuur waarin wordt gehandeld vanuit professionele verantwoordelijkheid. Actief sturend en faciliterend management voor integer handelen, met veilige omgeving en ruimte voor aan- en bespreken van integriteitsdi- lemma's. Effectief en efficiënt uitvoeren basistaken. C&i spiegelt zich met 'peers'.	Gerealiseerd, o.a. door: Vervolgmeting Ontwikkelingsmodel Integriteit voor managers. Voorbereiding Belevingsmeting Integriteit (in januari 2014 uitgevoerd). Doorgeschoven naar 2014: Benchmark en lat: vergelijking van prestatie met otsi's** en peers op de 3 belangrijkste integriteitsgebieden voor DNB.	5.8.3; MVO-bijlage par. 6
Maatschappelijke betrokkenheid			
Sponsoring en donaties (incl. kunst)	Budget voor financiële bijdragen: EUR 1,6 miljoen	Aan de hand van het bijdrage- en donatiebeleid zijn verzoeken beoordeeld en gehonoreerd. Budget voor financiële bijdragen EUR 1,4 miljoen; budget voor donaties EUR 250 k.	5.8.6 (alinea 1)
Samen bouwen	Gevarieerd aanbod van 15-20 projecten voor in totaal 200 medewerkers (klusprojecten, projecten met hulpbehoevenden en (meer) kennisintensievere projecten)	In 2013 hebben circa 125 DNB'ers in totaal 13 projecten aan vrijwilligerswerk gedaan	5.8.6 (alinea 4)

* Deze tabel geeft de acties en bereikte resultaten weer voor de onderwerpen waarvoor in het Jaarverslag DNB 2012 doelstellingen voor 2013 waren geformuleerd. De managementaanpak voor deze onderwerpen staat beschreven in par. 2 van deze MVO-bijlage Jaarverslag DNB 2013

** Otsi's: onder toezicht staande financiële instellingen

9. GRI G4-tabel

Onderwerp/deel	GRI G4-indicator	Beknopte omschrijving indicator	Verwijzing naar bron; evt. toelichting	External assurance*
Strategy and Analysis	G4-1	Statement from the most senior decision-maker of the organization about the relevance of <i>sustainability</i> to the organization and the strategy for addressing sustainability	Inleiding president alinea 1; H1 (Macro-economische ontwikkelingen en macroprudentieel beleid); 5.1 alinea 1: Expliciete toelichting van rol duurzaamheid, geaccordeerd door Directie en president DNB; MVO-bijlage par. 8 (overzichtstabel doelstellingen en resultaten).	Geen
Organizational Profile	G4-3	Name of the organization	5.5.1 Corporate governance DNB, alinea 1	Ja
	G4-4	Primary brands, products, and services	5.5.1; MVO-bijlage par. 4 alinea 1 (Invloedssfeer en reikwijdte)	Ja
	G4-5	Location of the organization's headquarters	Colofon	Ja
	G4-6	Number of countries where the organization operates	5.5.1; MVO-bijlage par. 4 (Invloedssfeer en reikwijdte)	Ja
	G4-7	Nature of ownership and legal form	5.5.1 alinea 1 Corporate governance DNB (Staat is enig aandeelhouder)	Ja
	G4-8	Markets served	5.5.1; MVO-bijlage par.4 (Invloedssfeer en reikwijdte)	Ja
	G4-9	Scale of the organization	5.1 tabel Kerncijfers; MVO-bijlage par. 5	Ja
	G4-10	Total number of employees by employment contract and gender	5.1 tabel Kerncijfers; MVO-bijlage par. 5	Ja
	G4-11	Employees covered by collective bargaining agreements	5.8.2 Onze medewerkers (alinea CAO)	Ja
	G4-12	Organization's supply chain	5.8.5 Duurzaam inkopen; MVO-bijlage par. 4 (Invloedssfeer en reikwijdte)	Ja
	G4-13	Significant changes during the reporting period	Geen	Ja
	G4-14	Precautionary approach or principle	Niet relevant voor DNB	Ja
	G4-15	Externally developed sustainability charters, principles or other initiatives	DNB heeft zelf geen sustainability charters ondertekend, maar volgt (internationale) verdragen die de Nederlandse overheid onderschrijft.	Ja
	G4-16	Memberships of associations and advocacy organizations	NFS, MOB, NVB (zie ook par. 5.2.3)	Ja
Identified Material Aspects and Boundaries	G4-17	Entities included in the organization's consolidated financial statements or equivalent documents	MVO-bijlage par. 4 (Invloedssfeer en reikwijdte)	Ja
	G4-18	Process for defining the report content and the Aspect Boundaries	5.3.1; MVO-bijlage par. 3 en 4	Ja

Onderwerp/ deel	GRI G4- indicator	Beknopte omschrijving indicator	Verwijzing naar bron; evt. toelichting	External assurance*
	G4-19	List all the material aspects identified in the process for defining the report content	5.3.1; MVO-bijlage par. 8 (tabel met doelstellingen en bereikte resultaten 2013)	Ja
	G4-20	Aspect Boundary for each material Aspect within the organization	5.3.1; MVO-bijlage par. 3 en 4	Ja
	G4-21	Aspect Boundary for each material Aspect outside the organization	5.3.1; MVO-bijlage par. 3 en 4	Ja
	G4-22	Restatements of information provided in previous reports	N.v.t.	Ja
	G4-23	Significant changes from previous reporting periods	MVO-bijlage par. 4 (toepassing GRI G4 i.p.v. GRI G3 richtlijnen)	Ja
Stakeholder Engagement	G4-24	List of stakeholder groups	5.3.1; MVO-bijlage par. 3	Ja
	G4-25	Basis for identification and selection of stakeholders	5.3.1; MVO-bijlage par. 3	Ja
	G4-26	Organization's approach to stakeholder engagement	5.3.1; MVO-bijlage par. 3	Ja
	G4-27	Key topics and concerns that have been raised through stakeholder engagement	5.3.1; MVO-bijlage par. 3	Ja
Report Profile	G4-28	Reporting period	MVO-bijlage par. 4	Ja
	G4-29	Date of most recent previous report	MVO-bijlage par. 4	Ja
	G4-30	Reporting cycle	MVO-bijlage par. 4	Ja
	G4-31	Contact point	MVO-bijlage par. 4	Ja
	G4-32	In accordance option the organization has chosen	MVO-bijlage par. 9 (GRI G4 tabel, Core option)	Ja
	G4-33	Organization's policy and current practice with regard to external assurance	MVO-bijlage par. 4 laatste alinea (Verificatie)	Ja
Governance	G4-34	Governance structure of the organization	5.5.1	Ja
Ethics and Integrity	G4-56	Describe the organization's values and codes	5.5.1 (laatste alinea); 5.5.2 (laatste alinea);	Ja
	G4-57	The internal and external mechanisms for seeking advice on ethical and lawful behavior, and matters related to organizational integrity	5.8.3, MVO-bijlage par. 6, http://www.dnb.nl/over-dnb/integriteit/	Geen
	G4-58	Internal and external mechanisms for reporting concerns about unethical or unlawful behavior, and matters related to organizational integrity	5.8.3, MVO-bijlage par. 6, http://www.dnb.nl/over-dnb/integriteit/	Geen

Onderwerp/ deel	GRI G4- indicator	Beknopte omschrijving indicator	Verwijzing naar bron; evt. toelichting	External assurance*
	G4-DMA	The mechanisms for evaluating the effectiveness of the management approach; the results of the evaluation of the management approach, and any related adjustments to the management approach	MVO bijlage par. 2 MVO bijlage par. 8 Niet relevant	Ja

*Assurance op basis van GRI G4 richtlijnen, in accordance option 'core'. Het Assurance-rapport is te vinden op pagina 20.

Specific standard disclosures

Onderwerp	GRI aspect	GRI G4-indicator	Beknopte omschrijving indicator	Verwijzing naar bron	External assurance*
Toegankelijk/ bereikbaar en veilig betalingsverkeer	Customer health and safety	G4 PR1	Product and service categories for which health and safety impacts are assessed	5.2.3 (3 ^e t/m 6 ^e alinea)	Ja
		FS14	Initiatives to improve access to financial services	5.2.3 (3 ^e t/m 6 ^e alinea)	Ja
Efficiënt en milieuvriendelijk betalingsverkeer	Transport	G4 EN30	Environmental impacts of transporting products and members of the workforce	5.2.3 (2 ^e alinea); MVO-bijlage par. 7	Ja
Financiële educatie	Training and education	G4-DMA	Enhancing financial literacy	5.7.1	Ja
Technische assistentie/ samenwerking	Training and education	PA1	Relationship to other governments or public authorities	5.7.2 (alinea 1)	Ja
Verantwoord beleggen	Human rights/ Investment	FS11	Total number and percentage of significant investments including human rights clauses or screening	5.6.3 (laatste alinea)	Ja
HR: personeels-gegevens	Employment	G4 LA1	New employee hires and employee turnover	MVO-bijlage par. 5 (omzet per medewerker NVT)	Ja
HR: gezondheid, ziekteverzuim, arbo	Occupational health and safety	G4 LA5	Workforce represented in formal joint management-worker health and safety committees	5.8.2 (Gezondheid en arbo)	Ja
HR: ontwikkeling en inzetbaarheid medewerkers	Training and education	G4 LA9-11	Training per year per employee	5.1 (Kerncijfers), 5.8.2 (alinea 4), MVO-bijlage par. 5	Ja
			Programs for skills management and lifelong learning	5.8.2 (intro; Ontwikkeling en doorstroom medewerkers, Management development)	
			Employees receiving regular performance and career development reviews	5.8.2 (Performance management)	
HR: diversiteit	Diversity and equal opportunity	G4 LA12	Composition of governance bodies and breakdown of employees per employee category	5.8.2 (diversiteit); MVO-bijlage par. 5	Ja
HR: cao, diversiteit	Equal remuneration for men and women	G4 LA13	Gelijke beloning m/v	5.8.2 (CAO, Traineeship); MVO-bijlage par. 2	Ja

Integriteit & compliance	Non-discrimination	HR3	Number of incidents of discrimination and corrective actions taken	5.8.3 (Integriteitsincidenten); MVO-bijlage par. 6	Ja
Onderwerp	GRI aspect	GRI G4-indicator	Beknopte omschrijving indicator	Verwijzing naar bron	External assurance*
Energieverbruik en CO ₂ -uitstoot	Emissions	G4 EN15, EN16 en EN23	Direct and indirect greenhouse gas emissions	5.8.4; MVO-bijlage par. 7 (m.u.v. laatste alinea)	Ja
Duurzaam inkopen	Supplier environmental assessment	G4 EN32 G4 HR1	New suppliers that were screened using environmental criteria	5.8.5	Ja
			Significant investment agreements and contracts that were screened for human rights	5.8.5	
	Supplier assessment for impacts on society	G4 SO9	New suppliers that were screened using criteria for impacts on society	5.8.5	Ja
Herstel van vertrouwen in financiële sector, euro en DNB				Inleiding president, H1, 2, 5.2.4	Nee
Landen-/schulden crisis				Inleiding president, H1,2, par. 5.5.2	Nee
Effectiviteit en Efficiency DNB				5.8.1	Nee
Toezicht op governance, integriteit, gedrag & cultuur van onder toezicht staande financiële instellingen				5.2.4 (laatste 3 alinea's)	Nee
ESG in Toezicht				Wordt onderzocht, zie 5.3.1	Nee
Ebo onderzoek incl. duurzaamheid				Wordt onderzocht	Nee
Aanvullende indicators Public agencies sector supplement		PA 1	Relationship to other governments or public authorities (zie ook onderwerp 'technische assistentie' bij aspect 'Training and education').	5.7.2 (1e alinea)	Ja
		PA2	Definition of sustainable development used by the public agency and statements or principles adopted	5.1 (2e alinea)	Ja
		PA3	Aspects for which the organization has established sustainable development policies	5.3; MVO-bijlage par. 8 MVO-bijlage par. 2,3,8,9	Ja
		PA4	Specific goals of the organization for each aspect listed in PA3	MVO-bijlage par. 8	Ja
		PA5	Process by which the aspects and goals in PA3 and PA4 were set	MVO-bijlage par. 2 en 8	Ja
		PA6	Information for each goal	MVO-bijlage par. 8	Ja
		PA7	Describe the role of and engagement with stakeholders with respect to the items disclosed in PA6	5.3.1, MVO-bijlage par.3	Ja

Onderwerp	GRI aspect	GRI G4-indicator	Beknopte omschrijving indicator	Verwijzing naar bron	External assurance*
		PA 11	Sustainable procurement policy of the public agency	5.8.5	Ja
		PA12	Economische, ecologische en maatschappelijke criteria voor uitgaven en financiële toezeggingen	5.6.3 (laatste alinea over verantwoord beleggen); 5.8.5	Ja
		PA13	Linkages between the public agency's procurement practices and its public policy priorities	5.8.5	Ja
		PA14	Partially reported: total value of goods purchased that were registered with voluntary sustainability labels and/or certification programs.	5.8.5	Ja

*Assurance op basis van GRI G4 richtlijnen, in accordance option Core. Het Assurance-rapport is te vinden op pagina 20.

Assurance-rapport

Assurance-rapport met beperkte mate van zekerheid van de onafhankelijke accountant inzake het MVO Jaarverslag 2013 van De Nederlandsche Bank N.V.

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, Raad van Commissarissen, Directie en overige belanghebbenden

Wij hebben de MVO-bijlage Jaarverslag 2013 (hierna: “MVO Jaarverslag 2013”) van De Nederlandsche Bank N.V. te Amsterdam onderzocht met als doel een beperkte mate van zekerheid te verstrekken dat het MVO Jaarverslag 2013 geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of het MVO Jaarverslag 2013 door De Nederlandsche Bank N.V. is opgesteld in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines (GRI G4 in accordance level ‘Core’) van het Global Reporting Initiative.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van De Nederlandsche Bank N.V. is verantwoordelijk voor het opmaken van het MVO Jaarverslag 2013 en de hierin opgenomen informatie in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines (GRI G4 in accordance level ‘Core’) van het Global Reporting Initiative. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van het MVO Jaarverslag 2013, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, alsmede het kiezen en toepassen van aanvaardbare verslaggevingscriteria voor maatschappelijke verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het trekken van een conclusie omtrent het MVO Jaarverslag 2013 op basis van ons onderzoek. Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 3410N “Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen”. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze opdracht zodanig plannen en uitvoeren dat een beperkte mate van zekerheid wordt verkregen dat het MVO Jaarverslag 2013 geen afwijking van materieel belang bevat.

In het MVO Jaarverslag 2013 is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van doelstellingen, verwachtingen en ambities. Inherent aan deze informatie is dat realisatie onzeker is. Om die redenen wordt door ons ten aanzien van de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie geen zekerheid verstrekt

Een assurance-opdracht tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de informatie in het MVO Jaarverslag 2013. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, maar de aard en de omvang van onze werkzaamheden is beperkter dan een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid en kunnen slechts resulteren in een conclusie die een beperkte

mate van zekerheid geeft dat het MVO Jaarverslag 2013 geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestaan in hoofdzaak uit de volgende procedures:

- Uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de branche, relevante maatschappelijke thema's en kwesties, relevante wetten en regels en de kenmerken van de organisatie;
- Beoordelen van de systemen en processen voor informatieverzameling, interne controles en verwerking van de overige informatie, waaronder de aggregatie van gegevens tot informatie zoals opgenomen in het MVO Jaarverslag 2013;
- Inwinnen van inlichtingen;
- Uitvoeren van cijferanalyses;
- Beoordelen van interne en externe documentatie om te bepalen of de informatie in het MVO Jaarverslag 2013 adequaat is onderbouwd;
- Het beoordelen van de toepassing van de Sustainability Reporting Guidelines (GRI G4 in accordance level 'Core') van het Global Reporting Initiative.

De opdracht is uitgevoerd door een multi-disciplinair team bestaande uit specialisten op het gebied van assurance en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat het MVO Jaarverslag 2013 niet in alle van materieel belang zijnde opzichten juist is en is opgesteld in overeenstemming met het verslaggevingsbeleid van De Nederlandsche Bank N.V. Tevens hebben wij geen reden te concluderen dat het verslag niet is opgesteld in overeenstemming met de Sustainability Reporting Guidelines (GRI G4 in accordance level 'Core') van het Global Reporting Initiative.

Amsterdam, 12 maart 2014

Drs. H.H.H. Wieleman RA